చీకటిలో వెలుగు

పోలీసుఠాణాలో గడియారం ఠంగ్ ఠంగ్‌మని వరుసగా నాలుగ్గంటలు కొట్టి వూరుకుంది. ఎదురింటి డాబామీద శర్మగారు పక్కపై లేచి కూర్చున్నారు. రోజూ ఆ గంటలశబ్దం ఆయనకి పెట్టని అలారం. అలవాటు చొప్పున హుషారుగానే లేచిపోయారు. నిజానికి రోజుకన్న, ఆ రోజు ఉత్సాహపు పాలు కాస్త జాస్తిగానే వుంది. దానికి కారణం కూడా లేకపోలేదు మరి.

ఒక్కసారిగా ఏమయిందో మరి, గుండెలపై రాసుకొంటూ "నారాయణ... నారాయణ" అనుకోసాగారు. ఎడం పక్కలో ఏదో బాధ కలుక్కుమంది. అదివరలో కూడ ఎప్పుడో తన్ను పరామర్శించినట్లు జ్ఞాపకం వచ్చింది ఆయనకి. లేచి కూర్చున్న పక్కమీదనే తిరిగి నడుం వాల్చారు. మరి నాలుగు సార్లు నారాయణ నామస్మరణ చేసుకొన్నారు.

అరగంటకల్లా అర్ధాంగి పిలుపు విన్పించింది. "ఇంకా లేవనేలేదటండీ, వాకిట్లో పాలవాడు అరుస్తున్నాడు" అంటూ.

"ఈ రోజు కాస్త బద్ధంకంగా వుంటే అలా కన్నుమూసాను. ఇదిగో వస్తున్నా" అంటూ పంచ సవరించుకొంటూ మెట్లు దిగసాగారు పక్కనున్న పిట్టగోడ ఆసరాతో "సూడండి బాబూ.. సెంబు సూడండి" అంటూ గంగులు చెంబుని అతి నేర్పుగా గిరికీలు కొట్టించాడు. "వెధవ నేర్పూ వీడూను. అధమం అర్ధపావు నీళ్ళయినా అడుగున వుంటాయి" అన్నాడు అప్పుడే పళుదోముపుల్ల నోట్లో పెట్టుకొని, వీధి అరుగుమీది కొచ్చిన శర్మగారి పెద్దబ్బాయి సాంబశివం.

"జుయ్ జుయ్" మనే శబ్దంతో చెంబు నిండింది. కోడలు రాజ్యలక్ష్మి వచ్చి పాలు గిన్నెలో కొలిపించుకొని వెళ్ళింది; సాంబశివం దంతధావన కార్యక్రమం పూర్తిచేసి, పై మీది తువ్వాలుతో ముఖం తుడుచుకొంటూ లోపలికి వెళ్ళాడు.

వెనుదిరిగి వెళ్తున్న కొడుకుతో, "సాంబూ! ఈ రోజు మీతో పాటు నాక్కూడా కాస్త కాఫీ చుక్క ఇయ్యమని కోడలు పిల్లతో చెప్పు అన్నారు శర్మగారు "ఏం నాన్నా! వంట్లో సరిగా వుందా?" ఆతృతగా ప్రశ్నించాడు సాంబశివం.

ఆయన జీవితంలో కాఫీ తాగిన సమయాలే అరుదు. అందులో స్నానం, ధ్యానం లేకుండా తాగడం అన్న ప్రశ్నేలేదు.

"అబ్బే... అబ్బే... అలాటి చికాకేం లేదురా. ఎందుకో కాస్త తాగాలని పించిందంతే" అన్నారు.

తండ్రిలో వస్తున్న ఈ మార్పులకి తనలో తనే నవ్వుకొన్నాడు సాంబశివం. ఈ మధ్య నాన్న కేమిటి ఇలాటి కోర్కెలు పుడ్తున్నాయి అనుకొన్నాడు.

పది నిమిషాల కల్లా కంచుగ్లాసుతో కాఫీ పట్టుకొచ్చింది కోడలు పిల్ల. కనుచీకటి సమయంలో "మామయ్యా కాఫీ తీసుకోండి" అనేందుకే ఆ పిల్ల మొగమాటపడ్డది. ఏనాడూ లేని అలవాటాయెను. అందులోను భర్త తిన్నగా వినిపించుకొన్నాడో, లేదో అన్న అనుమానం ఒకమూల. తీరా.... ఇదేమిటమ్మా, వాడు అంటే మాత్రం ఆ మాత్రం నీకు తెలియదూ. నువ్వు ఈ ఇంట కాలుపెట్టాక ఎప్పుడైనా ఇలా జరగడం చూశావా?" అని మామగారు నిలదీస్తే....?

ఏమాటా అనలేక సన్నగా దగ్గింది. శర్మగారు అటు తిరిగి చూసి "అమ్మ.... అమ్మ....." అంటూనే పూర్తి చెయ్యలేకపోయారు.

రాజ్యలక్ష్మి గ్లాసు కిందపెట్ట వెళ్ళింది. ఆమె వెళ్ళిన సంగతి రూఢి చేసుకొన్న తరువాతనే శర్మగారు కాఫీగ్లాసు వైపు చూశారు. గ్లాసులో నుండి వేడి కాఫీ పొగలు కక్కుతుంది. వెచ్చవెచ్చని కాఫీ పెదిమల తాకుతుంటే ఆయనకి ఏదో క్రొత్తగా అనిపించింది. వంట్లోలేని ఉత్సాహం పుట్టుకొచ్చింది. తను మొదటిసారి కాఫీ తాగిన రోజు జ్ఞాపకం వచ్చింది. ఆ తప్పును కప్పుకొందుకు తను తండ్రి ముందు పడ్తున్న అవస్థను చూసి, భార్యామణి నవ్విన నవ్వులు, పరిహాసాలు మనసులో కదిలాయి. గడచిపోయిన కాలాన్ని కాలితో ఒక్క తన్ను ముందుకి తన్ని, తను వెనక్కి నడిచిపోయినట్లనిపించింది శర్మగారికి.

ఈ కాఫీలో ఇంత ఉత్సాహాన్నిచ్చే శక్తి ఉన్నదని తెలుస్తే రోజూ తాగేవాడినే, అని నవ్వుకొన్నారు.

కాని ఆయనకి ఆ ఉత్సాహాన్ని కలుగజేసింది కాఫీ కాదు. బాల్యం నుండి మనసులో గుప్తంగా పెంచుకొస్తున్న కోరిక ఆనాడు సఫలం కాబోతుంది. బహుశ ఆ సంగతి ఇంట్లో అందరికీ తెలుసేమో మరి. కాని ఎవ్వరూ ఆమాట ఎత్తనేలేదు. తనంతట తానుగా చెప్పుకొందుకు ఆయన సిగ్గుపడ్డారు. కాదూ మరి? ఏ వయస్సుకా ముచ్చట కాని. అరవయ్యో పడిలో "అ, ఆ"లు నేర్చుకొన్నట్లు, ఇప్పుడు నాకు చదువేమిటి అనుకొన్నారు.

కాని ఎంత దాచుకొందామనుకొన్నా ఆ ఆలోచన ఆయనలో ఇమడ నంటున్నది. ఎవరితోనో ఒకరితో చెప్పెయ్యాలి మరి. స్నానం, ధ్యానం జరుగు తున్నంత సేపు అందుకు అర్హమైన వ్యక్తి కోసం అన్వేషణ జరుగుతూనే వుంది.

ఈలోగా పదిసార్లయినా వీధి గుమ్మంవైపు చూశారు. రోజూ ఆరు గంటలకే తగలడే పేపరు కుర్రాడు ఆ రోజు ఇంకా రాలేదు. అందరికీ తెలిసిన విషయం వాడికి మాత్రం తెలియకుండా వుంటుందా? వాడిక్కడెగ్గొట్టి పై నమ్ముకొంటే, గిరాకీని బట్టి సొమ్ములాగొచ్చనుకొని వుంటాడు ఏం.. డబ్బు చేదా ఎవరికైనా?

అయినా ఆ కొనేవాళ్ళకయినా బుద్ధుండాలి "అక్రమ ధరలని అదుపులో పెట్టండి. నల్లబజారులో ఏ వస్తువూ కొనకండి" అని మన నాయకులు గొంతులు చించుకొని అరిచినా ప్రయోజనమేమిటి? సాగే వ్యాపారాలు సాగిపోతూనే వున్నాయి. లాభాలు

పొందేవారు పొందుతూనే వున్నారు. అయినా ఏమిటో అనుకోవడమే కాని అవసరం అందరిచేత అలా చేయిస్తుంది.

ఇంకోగంట పేపరువాడు రాకపోతే తను పదిపైసలు ఎక్కువిచ్చి పేపరు కొనేందుకైనా తయారుగాలేడా? అందరి అవస్థ అలాటిదే అని నవ్వుకున్నారు శర్మగారు.

అరగంటపైగా అరుగుమీద వాలుకుర్చీలో కూర్చుని, కళ్ళపై పడుతున్న ఎండకి చెయ్యడ్డం పెట్టుకొని, వీధిచివరదాకా చూస్తూనే వున్నారు. ఠాణాలో ఎనిమిదిగంటలు కొట్టారు. ఇంక ఈ రోజుకి పేపరువాడు రానట్లే. బజారుకి పోయి కొనుక్కోటం మినహా గత్యంతరం లేదు, అనుకొన్నారు.

కుర్చీలోంచి లేవబోతుంటే ఉదయం పలుకరించిపోయిన నొప్పి మళ్ళా కనిపించింది. రెండు నిముషాలపాటు కళ్ళు మూసుకున్నారు. తగిన ఆదరణ జరుగలేదన్న కారణంగా ముఖం ముడుచుకు వెళ్ళిపోయింది ఆ నొప్పి.

"తాతయ్యా, ఇవాళ నీపరీచ్చ లొత్తాయిట" అంటూ లోపలి నుండి అరుస్తూ వచ్చింది మనుమరాలు మల్లిక. "ఆహా అలాగా! నేను మరచేపోయాను సుమా, ఎవరుచెప్పారు నా చిట్టితల్లికి?" అన్నారు శర్మగారు మనుమరాలిని దగ్గరకు తీసుకొంటూ.

ముందురోజు పేపర్లో "మెట్రికులేషన్ పరీక్షా ఫలితాలు రేపు ప్రకటింప బడును" అన్నవార్త చదివిన దగ్గరి నుండి అదే అతనికి రామనామం అయిపోయింది. కాని చిన్న పిల్లాడిలా ఆతృత ఎలా చూపగలరు? మనసులో ఉత్సాహాన్ని మనసులోనే దాచుకొన్నారు. అక్కడికీ చాటుగా రెండు, మూడు సార్లు చేతిలో నాణెంతో, బొమ్మబొరుసు వేసుకొని చూసుకొన్నారు.

ఒకసారి పరీక్ష పాసవుతుందనీ, మరోసారి పోతుందనీ పడ్డాది. ముత్యం మూడుసార్లు అనుకొన్నారు చిన్న పిల్లాడిలా మూడోసారి నాణెం ఎగురవేస్తూ. మూడోసారి "పాసు" అనే పడ్డాది.

"మరింకేం శర్మా, నువ్వు మెట్రిక్యులేటువి కాబోతున్నావు" అని తనని తనే అభినందించుకొన్నారు. తన పసిబుద్ధులకి తనలోతను నవ్వుకొంటుండగానే, వరండాలో చిట్టి, పొట్టి అడుగులచప్పుడు వినిపించింది. చేతిలో అయిదుపైసల నాణాన్ని చల్లగా జేబులో జార్చి తాతయ్య ముఖం పెట్టారు. "తాతయ్యా, తాతయ్యా, నాన్నమ్మ బువ్వకి రమ్మంటుంది" ఏడేళ్ళ మల్లిక, నాలుగేళ్ళ బుచ్చి, తాతగారి చెరోచెయ్యి పట్టుకొని ఊగులాడారు.

"ఏంటి తాతయ్యా, పొద్దున్నే బుచ్చిగాడిలా బొజ్జుంటున్నావా? మనుమరాలి మాటతో ఆలోచనలకి ఆనకట్టపడింది. "అబ్బే.... అబ్బే లేదమ్మా, నీకీమాట ఎవరు చెప్పారా అని ఆలోచిస్తున్నాను" అన్నారు.

"అమ్మ చెప్పింది తాతయ్యా, మరేమో నాన్నార్ని పేపరుకొని తెమ్మంది... మరేమో తాతయ్య నువ్వు పరీచ్చపాసవుతే నాకేమిత్తావు తాతయ్యా?" అంది మల్లిక తాతగారి పిలకని విప్పి ముడివేస్తూ.

"నువ్వేది కావాలంటే అది. మరి ఏం కావాలో చెప్పు చూద్దాం" అన్నారు శర్మగారు మనుమరాలి బుగ్గలు ముద్దుపెట్టుకొంటూ. "మరి... నీ పొడుంకాయ కావాలి తాతయ్యా" అంది మల్లిక ఉత్సాహంగా.

"పొడుంకాయ ఏం చేస్తావమ్మా మల్లీ" అన్నారు శర్మగారు.

"మరేమో తాతయ్యా, నీ పొడుంకాయేమో... ఎంచక్కా....." మాట పూర్తి చెయ్యలేకపోయింది మల్లిక.

తాతయ్య పొడుంకాయ తీసేసరికి, ఎక్కడున్నా పరుగు, పరుగున వస్తారు మల్లిక చిట్టిబాబు. దాని అవసరం పూర్తయి తాతయ్య దాన్ని మొల్లో దోపుకొనే దాకా చూపు తిప్పకుండా చూస్తారు. అంచక్కా... నాకే అలాటి పొడుంకాయ వుంటేనా? అని ముచ్చటపడేది మల్లిక.

తీరా ఇప్పుడు తాతయ్య పొడుంకాయతో ఏమిటి చేస్తావమ్మా అని అడిగితే, అది తనకెందుకో నిజంగా అర్ధంకాక..... అయోమయంగా చూసింది. చివరికి ఏదో మాట పూర్తి చెయ్యాలన్నట్లు "ఎంతో బాగుంటుంది తాతయ్యా" అంది ఇంకేం చెప్పలేక.

అప్పుడే గడపలో కొచ్చిన సాంబశివం "నాన్నా! నేను బజారు కెళ్తున్నాను. మీ కేమయినా కావాలా?" అని ప్రశ్నించాడు. పేపరు తెమ్మని చెప్పాలనుకొన్న శర్మగారు ఆ మాటని నాలుక చివరనే ఆపుకొన్నారు. నిన్న వాడు కూడా చూసాడుకదా? పైగా పోతున్నది నలుగురు మనుషులు నడియాడే బజారుకే కాని అడవిలోకి కాదుకదా? అందరూ అనుకొంటుంటే వాడే చూస్తాడు, అనుకొన్నారు.

తండ్రి ముఖంలో క్షణకాలం వెలిగి, ఆరిన ఆతృతకి చిన్నగా నవ్వుకొన్నాడు సాంబశివం. తండ్రి నోటితో చెప్పకపోయినా, దాని భావం కొడుక్కి తెలుసు.

"ఈరోజు పేపరు రాలేదు కదా. బజార్లో దొరుకుతుందేమో చూస్తాను. మీ పరీక్షా ఫలితాలు...."

"అ... మరే...మరే..." కొడుకు మాటని పూర్తి చెయ్యనివ్వలేదు శర్మగారు. ఆ మాటని తనలో తను వెయ్యిసార్లను కొందుకైనా అతనికి సంతోషమే, కాని ఎదుటి వారంటుంటే మాత్రం ఏదోగా అనిపిస్తుంది.

"నాన్నా... నాన్నా! నేను వత్తాను నాన్నా" మల్లిక తండ్రి వెంట పరుగు తీసింది.

కొడుకు, మనుమరాలు వీధి చివరికి వెళ్ళేదాకా అటే చూశారు శర్మగారు. ఎండ సూటిగా కళ్ళలో పడసాగింది. అలాగే కళ్ళు మూసుకొని కుర్చీలో చేరపడ్డారు. అతనికి తన చిన్నతనపు రోజులు జ్ఞాపకం రాసాగాయి.

పసితనం దున్ని పదునుచేసిన సారవంతమైన భూమివంటిది. అందులో ఏవిత్తుపడినా లోతుగా నాటుకుంటుంది. తగిన దోహదక్రియ సకాలంలో లభిస్తే ఆ మొలక ఆకులు పువ్వులతో విస్తరించి ఫలితాన్ని అందిస్తుంది. లేకపోయినా విత్తనాశనం కాదు. ఇక్కడా అక్కడా ఒకటీ, అరా వేళ్ళు నాటుకొని అవకాశం కోసం ఎదురుచూస్తుంటుంది. ఒక చిన్న వాన జల్లు, చెంబుడు చల్లని నీళ్ళు దానికి ప్రాణం పోస్తాయి.

పాశ్చాత్య విద్య అభ్యసించాలన్న కోరిక శర్మగారికి అటువంటి వయసులోనే కలిగింది, కాని దానికి తండ్రిగారి అనుకూలత అనే దోహద క్రియ జరుగక పోవుటచే అది మొలకెత్తి పైకిరాలేదు. తన చెలికాడు, పినతండ్రి కొడుకు అయిన శేఖరం హైస్కూలు చదువుకుని పట్నం పోయిననాడు తనకీ చదువు కావాలనే శర్మగారి కోర్కెకు ఒకటి, రెండు వేళ్ళు లేచాయి. ఒకటి రెండు సందర్భాలలో తన అభీష్టాన్ని తండ్రిగారికి తెలియజేసారు.

"ఈ పాశ్చాత్య విద్యలు, ఉద్యోగాలు చేసుకొంటూ ఆ డబ్బుతో పొట్ట పోసుకోవాలను కొనేవారికి అటువంటి అక్కర రాదనే నా అభిప్రాయం. ఇంతకి నువ్వు నేరుస్తున్న విద్య దాని కేమాత్రం తక్కువయినది కాదు" అని తండ్రిగారు నచ్చచెప్పడంవల్ల నమ్మిక కల్గింది.

తండ్రిగారి అభిప్రాయం సరియైనదని కూడా అనిపించింది. అటు తరువాత శర్మగారు ఆ విషయం మరచిపోయారనే చెప్పవచ్చు.

కాలగతిని శర్మగారి తల్లిదండ్రులు పరలోకవాసులయ్యారు. మిగిలింది భార్యా పిల్లలు, తను. కూటికి, గుడ్డకి లోటులేని సంసారం కావడం వల్ల, ఎటువంటి ఒడిదుడుకులు లేకుండానే జీవితం సాగిపోసాగింది. తాను నేర్చిన భాషాభిరుచికి మెరుగులు దిద్దుకుంటూ, ప్రశాంతంగా కాలం గడపసాగారు.

నిశ్చలమైన నీటిలోకి ఎవరో బెడ్డని విసిరినట్లు వచ్చిపడింది శర్మగారి లాంటి భూస్వాములను హడలగొట్టే జమీందారీ ఇనాముల రద్దు బిల్లు. శర్మగారి తాత, ముత్తాతలు పదిమంది ఎదుట తమ పాండిత్య ప్రతిభ చూపి సంపాదించిన ఇనాము భూములన్నీ ఒక్క కలంపోటుతో ఎగిరిపోయాయి. మిగిలిన కాస్త భూమి నాలుగు పొట్టలు నింపేటంత చేవగలది కాదు. అయోమయంగా ఆసరా కోసం ఇటు, అటు చూశారు శర్మగారు. సహృదయుడైన ఒక స్నేహితుని సహాయంతో ఒక హైస్కూల్లో తెలుగు మాస్టరు పదవి పొందగల్గారు.

పుట్టి పెరిగిన ఊరుని, అనుసరిస్తున్న అలవాట్లని వదలి, భార్యాబిడ్డలతో పట్నం చేరుకొన్నారు శర్మగారు. జీవితం సాగిపోతున్నా, ఏదో వెలితి కొట్టవచ్చినట్లు కన్పించేది అతనికి. తను గౌరవించి అభ్యసించిన విద్యపట్ల విద్యార్థులు చూపే అనాదరణ కొంతవరకు దానికి కారణం. తెలుగు కూడా ఒక భాషేనా? దానికి బోధించడానికి ఒక ఉపాధ్యాయుడు కూడా అవసరమా? అన్నట్లు ప్రవర్తించేవారు విద్యార్థులు.

మాతృభాషపట్ల ఇంత నిర్లక్ష్యం చూపుతూ, వెంటబడి పరుగులు తీస్తున్న ఆ ఆంగ్లభాషయొక్క ఆధిక్యత ఏమిటో తెలుసుకొంటే బాగుండుననిపించేది శర్మగారికి. కనీసం అతను మెట్రిక్యులేషన్ అయినా పాసయి వుంటే ఆ భాషలోని గొప్పదనాన్ని లీలగా అయినా దర్శించే అవకాశం వుండేది.

కాని ఏనాటికీ ఆ గుప్పిట విడనేలేదు. అందులోని వస్తువును చూడ గలిగే పరిజ్ఞానం శర్మగారికి రానేలేదు. కొడుకులు ఇంతలేసి ఇంగ్లీషు పుస్తకాలు ముందేసుకొని చదువుకొంటుంటే, ఆ పుస్తకాల వంక ఆశగా చూసేవారు. ఆ అక్షరాల వెనుక దాగున్న పదలాలిత్యాన్ని, భావనా బలిమిని తెలుసుకోవాలని తహతహలాడేవారు. ఖండాంతరాలు దాటి మనదేశంలోకొచ్చిన ఈ భాష మానవజాతి కందిస్తున్న మహోత్కృష్ట సందేశం ఏమిటా? అని ఆలోచించే వారు. అన్ని ప్రశ్నలకి సమాధానంగా అర్థం తెలియని అక్షరాలు రకరకాల విన్యాసాలతో ఆయన కళ్ళముందు తిరుగులాడేవి.

పిల్లల లెక్కల పుస్తకాలని చూసినప్పుడల్లా ఆ గీతలు, ఆ సౌంజ్ఞలు తనకి తెలియని ఏవో విలువలని చెప్పుకుపోతున్నట్లు అనిపించేది. ఆనాడు ఈ విద్యపట్ల తనకు కలిగిన అభిరుచిని తండ్రికి మరికాస్త స్పష్టంగా తెలియజేసి వుండవలసింది. తన కోర్కెని ఆయన కాదనకపోయేవారు. కాని ఆనాడు అది జరుగలేదు. ఈనాడు యిది తీరేమార్గంలేదు. ఇంతవయస్సు వచ్చాక ఇప్పుడు చదువుకొంటే నలుగురు నవ్వుతారు. కాని తనలో ఇంతలోతుగా నాటుకొన్న ఈ కోర్కె తీరకుండానే వుండిపోతుందంటే బాధగానే వుంది. అధమం మెట్రిక్యులేషన్ అయినా పాసయివుంటే బాగుండును; అని ఆశలని చంపుకోలేక నింపుకోలేక సతమతమయేవారు శర్మగారు.

కాలం తనదారిని తాను నడచిపోసాగింది. శర్మగారి మనసులో ఆ కోర్కెపై నివురు కప్పింది కాని, ఒక చిన్నగాలిరివట ఆ నివురిని ఎగరగొట్టి నిప్పుని ప్రకాశింపజేసింది.

"తెలుగు మాష్టర్లంతా కనీసం మెట్రిక్యులేషన్ అయినా పాసు కావాలనీ, లేకపోతే జీతంలో ఇంక్రిమెంట్లు రావని" పత్రికలో పడిన ఒక వార్తతో ఆ నిప్పు మరల రాజుకొంది శర్మగారిలో. సంతోషం పొంగి పొర్లింది. ఇప్పుడు తను చదువుకొన్నా ఎవరూ ఆక్షేపించరు. ఉద్యోగం కోసమే చదువుతున్నా ననుకొంటారు అని సంతృప్తి పడ్డారు. ఈ వయసులో మీకు చదువేమిటి నాన్నా? ఇంక్రిమెంట్లు రాకపోతే మునిగిపోయిందేమీలేదు. అసలు ఈ ఉద్యోగం చెయ్యకపోయినా వచ్చిన నష్టం ఏంలేదు. మేమంతా పెద్దవారమయాము. ఆమాత్రం సంసారం నడుపుకోలేమా? మీరింక "క్రిష్ణా, రామా" అంటూ కాలం గడిపేయండి" అన్నాడు పెద్దకొడుకు సాంబశివం.

"ఇప్పుడు ఈ లెక్కలు, ఇంగ్లీషు చదువుకొని మీరేం పాసవుతారు నాన్నా? కష్టం" అన్నాడు చిన్నకొడుకు.

"అదేం మాటరా, మనిషినంటూ వున్న తరువాత పనిపాట్లు మాని ఎలా కూర్చుంటాను? ఈ కాలంలో ఎంతసొమ్ము తెచ్చుకొంటున్నా బొటాబొటిగానే బ్రతుకులు గడుస్తున్నప్పుడు, రావలసిన ఇంక్రిమెంట్లని వదులుకోవడం ఏం బాగుంటుంది? ఎంత ముసలివాడినైనా, కావాలని కష్టపడి చదివితే ఆమాత్రం పాసుమార్కులు రాకపోతాయా?" అని కొడుకుల మాటలని గాలిలో కెగుర గొట్టారు శర్మగారు.

తండ్రిలో వున్న ఈ కోర్కె ఈ నాటిది కాదని, కాకపోతే ఈ వార్త ఒక సాకుగా దొరికిందని పిల్లలకి తెలుసు. అందుకే అంతకన్న చెప్పలేకపోయారు.

ఆనాటినుండి కొడుకులు, కోడలు, కూతురు, అంతా శర్మగారికి టీచర్లే. "శేషూ, యీ లెక్క ఎలా చేస్తారే? అమ్మా, రాజ్యలక్ష్మి యీ స్పెల్లింగు సరిగా వుందా? ఒరే బాబూ, కాస్త ఈ గ్రాఫు ఎలా గియ్యాలో చెప్పి పెట్టరా" అని ఒకటే హంగామా చేస్తుండేవారు.

ఈ వృద్ధుని విద్యాభిలాషకి ఇంట్లో అందరూ ఆశ్చర్యపడేవారు. ఆశ్చర్యానికి మరికాస్త హాస్యం జోడించి పరిహసించేవారు. పైవారు కూడా "తాతగారూ, చదువు బాగా సాగుతున్నదా? మీ దీక్ష చూస్తుంటే యీ సంవత్సరం యూనివర్శిటీ ఫస్టు మీరే కొట్టేసేలా వుంది" అనేవారు.

శర్మగారి బుర్రలో ఇలాంటి మాటలు జొరబడేందుకు స్థానం ఏది? అదంతా ఇంగ్లీషు, లెక్కలు, జాగ్రఫీ హిస్టరీవంటి విద్యా విషయాలతో నిండి పోయింది. తన లక్ష్యం చేరుకొందుకు అమితోత్సాహంతో పరుగులు తీసేవారు.

అంతకాలం చేసిన పరిశ్రమకి ఫలితం అందుకొనే రోజు వచ్చిందంటే అది అన్ని రోజుల లాటిదేనా? అందుకే ఆరోజు అతనిలో ఉత్సాహం పరవళ్ళు తొక్కుతుంది. "ఏనాటికల ఇది? ఈనాటికి తీరబోతుంది" అనుకొని సంతో షించారు.

ఎక్కడో "పేపరు" అన్న కేకతో కళ్ళు తెరిచారు శర్మగారు. పక్కింట్లో పేపరు విసిరిన కుర్రాడు శర్మగారు పిలుస్తున్నా వినిపించుకోకుండా సైకిలు వేగం హెచ్చించాడు. వాడు తమ వాడికవాడు కాదు. ఈరోజు మా వాడికేం కాలం మూడిందో అనుకొన్నారు శర్మగారు మరోసారి.

పొద్దు అప్పటికీ తిరుగకుండా ఇంకా శర్మగారి కళ్ళల్లోకి ఎండ పొడుచుకు వస్తూనే వుంది. కళ్ళకి చెయ్యి అడ్డం పెట్టుకుని మరోసారి వీధి చివరికి దృష్టి సారించారు. దూరంగా కొడుకు, మనుమరాలు తిరిగి వస్తున్నట్లు కన్పించింది. ఆ ఎండవల్ల వారి ముఖాలు అతనికి తిన్నగా కన్పించలేదు. కొడుకు చేతిలోని పేపరు మాత్రం కన్పిస్తుంది. కొడుకు మరీ అంత మెల్లిగా నడిచివస్తున్నందుకు విసుక్కొన్నారు. అయినా తనకున్న ఆతృత వాడికేం తెలుస్తుందని సమాధానపడ్డాడు. పోనీ మనుమరాలయినా పరుగునవచ్చి "తాతయ్యా నీ పరీక్ష పాసయిందనీ చెప్పకూడదూ?" అనుకున్నారు.

సాంబశివానికి అదే భయం కలిగి మల్లిక చెయ్యి గట్టిగా పట్టుకొన్నాడు. పేపరులో తండ్రి నెంబరులేదని చూసింది లగాయతు యీ వార్తని ఆయనకి ఎలా అందచెయ్యానా అని మధనపడుతున్నాడు అతడు. ఇది ఈనాడు ఉద్యోగావసరం కోసం చదివిన చదువైతే అంత బాధలేదు. కాని, ఆయన జీవితం పొడుక్కీ పెంచుకొంటూ వస్తున్న కోరికాయెను. ఈ వార్త విని ఆయన ఎంత బాధపడ్తారో? ఎంతగా దిగజారి పోతారో? అనుకొన్నాడు సాంబశివం.

ఈ చెడు వార్తని అతి నెమ్మదిగా, ఆయన హృదయం గాయపడకుండా, సానుభూతితో అతనికి అందచెయ్యాలి అని నిశ్చయించుకొన్నాడు. కూతురు పదడుగుల దూరం నుండే "తాతయ్యా నీ పరీచ్చ పోయింది" అని కేకపెడ్తే? వున్న పళంగా ఆయన ప్రాణం విడిచినా ఆశ్చర్యం పడవలసింది వుండదు.

బజార్లో మల్లిక అడిగినప్పుడు "తాతయ్య పరీక్ష పోయిందమ్మా" అని తను చెప్పకపోవలసింది. కాని అప్పుడు ఇది ఒక సమస్యగా పరిణమిస్తుందన్న అనుమానమే లేదు, ఇంక ఇప్పుడేది మార్గం?

అంతలోనే ఒక ఆలోచన మనసులోకి వచ్చింది.

"చూడమ్మా మల్లికా. బజారుకెళ్తుంటే తమ్ముడు పిప్పరమెంట్లు కావా లన్నాడు. మరచిపోయాను. ఈ రూపాయి తీసుకొని పక్కవీధిలోని రమణయ్య కొట్లో కొని పట్టుకు రాగలవా?" అన్నాడు. తండ్రి చేతిలోని రూపాయి అందుకొని ఒక్క పరుగు తీసింది మల్లిక.

కొడుకుని చూడగానే శర్మగారి ముఖంలో ఒక వెలుగు వెలిగింది. ఆ వెలుగు క్షణకాలంపాటు సాంబశివం దృష్టిని చిమ్మచీకటి చేసింది. స్థిమితపడి చూసిన సాంబశివానికి తండ్రి ముఖంలో భరించరాని బాధేదో అస్పష్టంగా అగుపించింది.

"ఈ వార్త కాయన తట్టుకోలేరు. ఈ వార్త అతనికి తెలియకూడదు" అని తనలో ఎవరో గొంతెత్తి అరచినట్లనిపించింది సాంబశివానికి.

పోనీ, ప్రస్తుతానికి అబద్ధం చెప్పేస్తే? కాని అది లాభంలేదు. తన నంబరు పేపర్లో కళ్ళారా చూచుకోనిదే ఆయన వూరుకోరు. పేపరు యింటికి తేవక పోవలసింది "కొందరికి పేపరు దొరక లేదు, ఫలితాలు నేను చూశాను. మీరు పాసయ్యారు" అని చెప్తే నమ్మి వుండేవారు. మరి ఇప్పుడెలా? తన చేతిలోని పేపరు అతని దృష్టిలో పడి వుంటుంది. సాంబశివం ఆలోచనలు ఆగనేలేదు.

మరి నాలుగడుగులు నడిచేసరికి నడవావిడిలో ఆ రోజు పేపరు పడి వుంది. శర్మగారు తన ఆలోచనలలో తానుండగా దానిని పేపరు కుర్రాడు పడేసిపోయాడు లాగుంది. దానిని అతను గమనించనేలేదు. అందుకు సాక్ష్యంగా అతని ముఖంలో ఆతృత నిల్చి వుంది.

సాంబశివం గుమ్మంలో కాలు పెడ్తుండగానే "సాంబూ" అన్నారు శర్మగారు. ఆ కంఠం సాంబశివానికి ఏ సందేశం అందించిందో మరి, మీ పరీక్ష పాసయింది నాన్నా" అని నమ్మకంగా అన్నాడు. అంతవరకు వున్న అనుమానాలేవీ, ఆమాట అతనిచే అనిపించేందుకు అడ్డు రాలేదు.

"ఆ....ఆ... పాసయిందా?" అంటూ కుర్చీలోకి చేరబడిపోయారు శర్మగారు.

"నాన్నా" అని పిలుస్తూ తండ్రి దగ్గరికి వెళ్ళాడు కొడుకు. డాక్టరు వచ్చి చూసి "అంతా అయిపోయింది" అన్నాడు.

తండ్రిని దహనంచేసి తిరిగివస్తున్న సాంబశివానికి అంత దుఃఖంలోను తృప్తి మిగిలింది. తండ్రి ప్రాణం తృప్తిగా పోయింది. తన జీవితంలో ఏది తీరని కోరిక అని బాధపడ్డాడో దానిని సాధించానన్న ఆనందంతో పోయింది. నేను ఆయనకి ఆ క్షణకాలం కల్గించిన ఆనందానికి ప్రతిఫలంగా నా అబద్ధాన్ని నాన్న మన్నిస్తారు, అనుకొన్నాడు సాంబశివం ఓదార్పుగా.